

Datum besluit B&W 27 augustus 2024
Forumverg. d.d. 10 september 2024
Agendapunt nr. (nummer)
Portefeuillehouder(s) H. Sahin - Openbare Orde, Veiligheid, Communicatie, Personeel & Organisatie
Redacteur A. Kauderer
Doorkiesnummer
Domein / Team Bedrijfsvoering / Communicatie en Participatie
Corsanummer 24.081897

Aan de Raad,

1. Onderwerp
Participatiebeleid Eén gemeenschap, één stad: samen bouwen we Rijswijk
2. Voorstel
Voorgesteld wordt om in te stemmen met het participatiebeleid 'Eén gemeenschap, één stad: samen bouwen we Rijswijk', corsanr. 24.036962
3. Inleiding
Participatie is niet meer weg te denken uit ons dagelijks werk in en voor de stad Rijswijk. Tegelijkertijd is participatie niet voor iedereen gesneden koek en we merken dat mensen veel verschillende associaties hebben bij het woord 'participatie'. Het helpt dan om vanuit een gezamenlijk kader te starten. Dat kader zoals beschreven in de Verordening participatie en uitdaagrecht gemeente Rijswijk 2024, is door uw raad in maart 2024 vastgesteld.

Het doel van participatie is niet om iedereen tevreden te stellen. Het gaat erom dat trajecten zorgvuldig zijn en dat iedereen de ruimte krijgt om diens stem te laten horen. Het is aan de gemeenteraad om een gewogen besluit te nemen. Ook is volledige representativiteit voor elk participatietraject vrijwel onmogelijk. Het is belangrijk dat elke beoogde doelgroep voor een participatietraject daadwerkelijk de kans krijgt om mee te denken, mee te doen of mee te bepalen.

Dit participatiebeleid is een verdere uitwerking van de vastgestelde participatieverordening en geeft inzicht en houvast bij participatieprocessen en geeft concreet aan waar een goed participatieproces aan moet voldoen. Ook biedt het inzicht in de rollen van de raad, het college en de organisatie en geeft het handvatten om die rollen per keer goed in te vullen. Daarnaast zijn de verschillende vormen van participatie (van informeren tot meebeslissen) en de daarbij behorende invloed die inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden kunnen uitoefenen uitgewerkt. Tegelijkertijd bevat dit document geen blauwdruk voor hoe je een participatietraject aanpakt. Een voorgeschreven recept voor succesvolle participatie is er helaas niet. Participatie is maatwerk en contextafhankelijk. Dat betekent dat ieder traject uniek is en telkens opnieuw de juiste aanpak bepaald moet worden. Dit beleid omvat de handvatten om per keer die keuzes te kunnen maken voor een goed en zorgvuldig traject.

4. Beoogd effect

Rijswijk is een stad die zich steeds ontwikkelt en een stevige groei doormaakt. Dit maakt het Rijswijk van pakweg 50 jaar geleden anders dan onze stad nu. Tegelijkertijd is de identiteit van onze stad nu ook gevormd door de geschiedenis, de ambities van eerdere inwoners en de cultuur in verschillende wijken. We willen blijven voortbouwen op die geschiedenis en op de kenmerken en de waarden van onze stad nu. Dat doen we door samen met Rijswijkers invulling te geven aan het Rijswijk van vandaag en morgen. Participatie is erop gericht om mensen zich eigenaar te laten voelen voor hun eigen leefomgeving. Ze hebben hier immers invloed op. Een gevoel van eigenaarschap zorgt ervoor dat ontwikkelingen de inwoners niet 'overkomen', maar dat zij grip hierop hebben.

Met participatie kunnen we inwoners en/of ondernemers aan elkaar verbinden, nieuwe inwoners kennis laten maken met de stad en hen eigenaar laten voelen van hun eigen nieuwe leefomgeving. Met participatie leren we standpunten en belangen van een ander kennen en kunnen we op zoek gaan naar onze overeenkomsten. Iedereen heeft wel een eigen, individueel belang. In participatie onderzoeken we samen hoe dat belang zich verhoudt tot het algemeen belang: een beter Rijswijk voor iedereen. In dialoog vormen we een sterke gemeenschap en een sterke stad. Samen maken we Rijswijk. Dat is het doel dat wij in Rijswijk nastreven met participatie.

5. Argumenten

Uit een korte enquête onder Rijswijkse inwoners (2023) blijkt dat men graag meedenkt over plannen van de gemeente Rijswijk en daarover een mening wil geven. Inwoners vinden het belangrijk dat de gemeente naar hen luistert en ook dat de gemeente dit beter zou kunnen doen. Bijvoorbeeld door duidelijker en meer transparant te werken en inwoners vaker te laten meepraten. Een deel van de inwoners wil graag helpen om problemen op te lossen. De uitgangspunten voor participatie die in dit beleid (en in de participatieverordening) staan beschreven, hebben ook betekenis voor de positie van inwoners en geven richting aan de manier waarop de gemeente omgaat met initiatieven vanuit de Rijswijkse samenleving.

Het participatiebeleid geeft handvatten bij participatieprocessen. Aan het college van burgemeester en wethouders, de gemeenteraad en medewerkers van de gemeente. Inwoners, ondernemers en initiatiefnemers maakt het duidelijk wat zij van de gemeente mogen verwachten en hoe zij kunnen meedenken en meebeslissen over wat er gebeurt in Rijswijk. Maar ook hoe zij zelf eigenaarschap kunnen nemen voor hun leefomgeving, voor de stad. Zo helpt het beleid om participatie zorgvuldig te doen vanuit het perspectief van de Rijswijkers, zodat iedereen mee kan doen. En zodat we van elkaar blijven leren.

6. Kanttekeningen

De ambities zoals opgenomen in het participatiebeleid kunnen alleen slagen als er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. De huidige financiële situatie van de gemeente leidt tot het afschalen of uitstellen van een aantal ambities. Dat betekent dat we keuzes moeten maken en moeten prioriteren. Dit is verder uitgewerkt onder punt 8.

Rijswijk wil een hechte sociale structuur behouden en versterken. Dat vraagt extra aandacht omdat onze stad de komende jaren sterk groeit en er steeds meer verschillende mensen komen wonen. Door de verbinding te blijven opzoeken, draagt participatie bij aan wederzijds begrip. Alleen met begrip voor het standpunt van een ander kunnen we op zoek gaan naar overeenkomsten tussen elkaar. Zo komt ook het algemeen belang duidelijker in beeld. Dat vraagt bereidheid om achter het participatietraject te (blijven) staan en de geleverde input serieus te nemen, ook door bestuurders en volksvertegenwoordigers.

7. Financiën
Vanuit de door uw raad in juli 2024 vastgestelde kadernota wordt het extra budget voor het participatiebeleid verwerkt in de tweede halfjaarrapportage 2024 en in de begroting 2025-2028.
8. Vervolg
Na vaststelling van het participatiebeleid kunnen we met een deel van de beschreven werkwijzen, uitgangspunten en instrumenten direct van start. Een ander deel omvat ambities en uitdagingen voor de toekomst en acties die we nog verder moeten uitwerken en oppakken.

Onze focus ligt voor 2024 en 2025 op het verbeteren van de kwaliteit van inwonerparticipatie, onder andere door formats en tools beschikbaar te stellen en meer aan kennisdeling en expertise-uitwisseling te doen.

Daarnaast zetten we in op inclusieve participatie. Dat betekent dat we participatie zo organiseren, dat Rijswijkers mee kunnen doen voor wie het plan of beleid impact heeft. Dat doen we door een slimme mix van online en offline participatiemiddelen in te zetten, zodat belanghebbenden betrokken kunnen zijn op een manier die hen past en aansluit bij de voorliggende vraag. Vooraf brengen we in kaart welke belanghebbenden we met welk doel willen betrekken. Het participatiedoel bepaalt ook mede de representativiteit. Willen we bepaalde kennis ophalen? Dan is de kwaliteit van de reacties belangrijker dan de kwantiteit. Willen we draagvlak creëren of meten? Dan gaan we vooraf bepalen wat we aan bereik willen halen. Als gaandeweg blijkt dat we dit doel niet halen dan kunnen we tussentijds bijsturen zodat de uitkomst alsnog representatief voor het doel is.

Aan belanghebbenden geven we duidelijk aan wat het doel is van de participatie, hoe het proces eruit ziet, wat de ruimte is voor inbreng van deelnemers, wat er met die inbreng gebeurt en ook met welke inbreng niets gebeurt en waarom. De communicatie over de participatie is laagdrempelig en vindt plaats op verschillende kanalen. Zo willen we ook 'het stille midden', de groep inwoners die zich niet vaak of snel uitspreken, beter bereiken. Hier is ook een belangrijke rol voor ons participatieplatform samen.rijswijk. We zullen dit verder doorontwikkelen zodat we onder andere ook meer wijkgericht inwoners kunnen bereiken over zaken die voor hen van belang kunnen zijn. Uit de in 2023 gehouden peiling blijkt inwoners graag willen meedenken op momenten dat het hen uitkomt over onderwerpen die hen aangaan. Juist met online participatie bereik je dit 'stille midden'.

Tot slot gaan we verder met het verder uitwerken en uitvoeren van vormen van jeugdparticipatie. Ook gaan we aan de slag met het ontwikkelen van nieuwe participatievormen en het verder uitwerken van hoe we overheidsparticipatie kunnen stimuleren waarbij het initiatief vanuit inwonersgroepen komt.

De acties voor 2024 en 2025 zijn opgenomen in onderstaande mijlpalenkalender:

Wat	Toelichting	Wanneer
Kennisdeling en expertise-uitwisseling	Kennis die wij en anderen hebben (opgedaan), gebruiken we om de kwaliteit van de participatie en het proces waar mogelijk of nodig te verbeteren. We wisselen die kennis uit binnen de gemeentelijke organisatie, met college en raad, maar ook binnen netwerken met andere gemeenten of organisaties.	Vanaf Q3 2024

Implementeren evaluatiemethode participatietrajecten	Om de kwaliteit van participatie te verhogen, de effectiviteit ervan te kunnen monitoren en hiervan te leren, evalueren we elk participatietraject standaard na afloop, bij voorkeur volgens vaste methodieken.	Q3 2024
Jongerenparticipatie	Naast kinderrechtenambassadeurs en Speaking Minds verder uitwerken en uitvoeren van jongerenparticipatie.	Q4 2024
Versterken samen.rijswijk	Verder doorontwikkelen toepassing platform en investeren in bereik, representativiteit en meer wijkgerichte aanpak.	Q4 2024
(Door)ontwikkelen formats en tools	Vaste formats en handzame tools dragen bij aan de ontwikkeling van een eenduidige werkwijze.	Q1 2025
Opzetten digitaal stadspanel	Een stadspanel bestaat uit inwoners en/of ondernemers. Leden krijgen aantal keer per jaar via internet een korte vragenlijst over actuele onderwerpen. Dat geeft inzicht in wat er speelt in de stad en de wijken	Q1 2025
Uitwerken voorstel overheidsparticipatie	De gemeente wil initiatieven uit de samenleving aanmoedigen en zo goed mogelijk ondersteunen. Participatie in Rijswijk is erop gericht om verbinding en eigenaarschap te vergroten. Daar zijn bewonersinitiatieven het toonbeeld van. Het platform samen.rijswijk moet hier ook (beter) op worden ingericht.	Q1 2025
Burgerberaad	Onderzoeken wat er nodig is om een burgerberaad te organiseren.	Q2 2025
Wijkbudgetten	Onderzoeken of het mogelijk is en wat er nodig is om met wijkbudgetten te starten	Q2 2025
Flitspeiling	Om de kwaliteit Hoe willen inwoners betrokken worden, wat gaat goed en wat kan beter of anders, als vervolg op de flitspeiling van 2023 in aanloop naar de participatieverordening.	Q2 2025
Uitwerken toepassing uitdaagrecht	Uitdaagrecht is het recht van inwoners en lokale maatschappelijke partijen om taken die de gemeente uitvoert over te nemen als zij denken dit beter, slimmer en goedkoper te kunnen doen.	Q2 of Q3 2025

9. Communicatie

Het participatiebeleid Eén gemeenschap, één stad: samen bouwen we Rijswijk zal digitaal gepubliceerd worden (bekendmaking bijgevoegd).

Op de gemeentelijke website is alle informatie rond participatie gebundeld en beschikbaar gesteld onder de noemer Denk en doe mee. Participatieprojecten en -trajecten staan op samen.rijswijk. Per onderdeel van het participatiebeleid wordt bepaald welke communicatie nodig is. Denk aan nieuwe toepassingen op samen.rijswijk, oproep om je aan te melden voor het digitaal stadspanel, uitvraag invullen evaluatie na een participatietraject, etc.

Voor initiatiefnemers is een handleiding participatie opgesteld die beschikbaar is via de algemene website rijswijk.nl, eveneens bij Denk en doe mee.

10. Bijlagen

1. Participatiebeleid 'Eén gemeenschap, één stad: samen bouwen we Rijswijk', corsanr 24.036962
2. Bekendmaking van raadsbesluit over het participatiebeleidsplan, corsanr. 24.080021

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op 24 september 2024
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders
d.d. 27 augustus 2024, nr

BESLUIT:

Het participatiebeleid Eén gemeenschap, één stad: samen bouwen we Rijswijk vast te stellen.

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn openbare vergadering van 24 september 2024

De gemeenteraad,
de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

H. Sahin